

Sygn. akt XXIII Gz 1566/21

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy i Zamówień Publicznych w składzie:

Przewodniczący: sędzia Magdalena Nałęcz (spr.)

Sędziowie: Bolesław Wadowski

Andrzej Sobieszczański

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku dłużnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

w przedmiocie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego

na skutek zażalenia dłużnika

na postanowienie Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie

z dnia 2 listopada 2021 r., sygn. akt XVIII GR 98/21

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla m. st. Warszawy w Warszawie.

Bolesław Wadowski Magdalena Nałęcz Andrzej Sobieszczański

Sygn. akt XXIII Gz 1566/21

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 2 listopada 2021 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie odmówił otwarcia przyspieszonego postępowania układowego dłużnik (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

Sąd rejonowy ustalił, że przedmiotem działalności spółki jest kupno i sprzedaż nieruchomości na rachunek własny. Spółka posiada(...) wierzycieli i niesporne wierzytelności na kwotę(...)złoty, w większości z tytułu wyemitowanych przez spółkę obligacji serii (...), (...) i (...). Majątek spółki stanowią należności w kwocie nominalnej (...) złotych. Największym dłużnikiem spółki jest (...) Sp. z o. o. z siedzibą w K. na kwotę (...) złotych z terminem wymagalności 20 lutego 2017 roku. W pozostałym zakresie są to należności od (...) podmiotów, w większości wymagalne. Dłużnik wycenia posiadany pakiet należności na kwotę (...) złotych.

Spółka nie prowadzi żadnej działalności gospodarczej poza przepływami finansowymi (bądź księgowymi - aktualizacja odsetek) związanymi z obsługą należności/zobowiązań. Rachunek zysków i strat przedstawiony za 2020 rok i 2021 (do dnia 31 sierpnia) wskazuje na przychody finansowe z tytułu odsetek w kwotach odpowiednio (...) złotych i (...) złotych. Po stronie kosztów podstawową pozycją są odsetki w kwotach odpowiednio (...) złotych i (...) złotych. Za rok 2020 spółka wykazuje stratę netto w kwocie (...) złotych zaś za rok 2021 (do 31 sierpnia) stratę netto w kwocie (...) złotych.

Sąd rejonowy ustalił, że wstępny plan restrukturyzacyjny nie przedstawia propozycji żadnych działań restrukturyzacyjnych ani planów co do dalszego istnienia spółki.

W ramach rozważań prawnych, sąd rejonowy przywołał treść art. 3 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2015 r., poz. 978 ze zm., dalej: „pr. rest.”) i wskazał, że postępowanie restrukturyzacyjne ma doprowadzić do zaspokojenia wierzycieli w drodze wykonania zawartego i zatwierdzonego przez sąd układu. Prawo restrukturyzacyjne ma zapewnić warunki o ile to możliwe do wynegocjowania warunków realizacji układu, które zapewnią maksymalne zaspokojenie wierzycieli, przy maksymalnej ochronie wartości ekonomicznej przedsiębiorstwa.

W dalszej części rozważań sąd rejonowy przywołał brzmienie art. 8 pr. rest. i podniósł, że analiza wniosku dłużnika oraz załączonej do niego dokumentacji wskazuje, że w przedmiotowej sprawie cele postępowania restrukturyzacyjnego nie mogą zostać zrealizowane. Z informacji przedłożonych przez spółkę wynika, że jest ona podmiotem niewypłacalnym, a prowadzona działalność w chwili obecnej generuje straty. Analiza informacji finansowych dłużnika wskazuje, że nie jest prowadzona żadna działalność gospodarcza, spółka nie generuje żadnych zysków, zaś przedstawiane dane finansowe dotyczące przepływów finansowych wynikają z naliczania odsetek za kolejne okresy zarówno po stronie należności, jak i zobowiązań.

Jak wskazał sąd rejonowy, z treści wniosku oraz wstępnego planu restrukturyzacyjnego wynika, że zamiarem dłużnika jest dokonanie windykacji posiadanych należności i podzielenie uzyskanych sum w ramach ewentualnego układu. Brak przedstawienia jakiegokolwiek projektu działalności spółki w przyszłości oznacza, że ewentualny układ miałby w istocie charakter likwidacyjny. Wprawdzie brak jest prawnych przeszkód do przyjęcia układu tego typu, jak również otwarcia i prowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego w tym celu, niemniej wniosek o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego nie może być w takim przypadku oceniany według przesłanki uniknięcia upadłości dłużnika i zapewnienia mu możliwości dalszej działalności (art. 3 pr. rest.). W takim przypadku, głównymi kryteriami oceny wniosku winno być to, czy zawarcie układu i prowadzone postępowanie zapewnią wyższy stopień zaspokojenia wierzycieli niż prowadzenie postępowania upadłościowego oraz czy istnieje realna szansa na zawarcie i wykonanie układu. Istotną kwestią jest również zdolność dłużnika do zaspokajania kosztów postępowania restrukturyzacyjnego po jego otwarciu.

Mając powyższe na uwadze, w ocenie sądu rejonowego, dłużnik nie uprawdopodobnił w żaden sposób, że jest w stanie wygenerować jakiegokolwiek rzeczywiste przychody, a tym samym, że wykonanie układu jest realne. Jedyne majątek dłużnika stanowią należności w nominalnej kwocie ponad 7 mln złotych. Pomimo wymagalności tych należności (za wyjątkiem należności od podmiotu (...) Sp. z o.o.) dłużnik nie jest w stanie pokazać jakichkolwiek skutecznych działań windykacyjnych pozwalających na oszacowanie faktycznych przychodów. Dłużnik posiadane należności wycenił na kwotę (...) złotych, ale nie wyjaśnił podstaw takiego stanowiska i podstaw takiej wyceny. Uzyskanie takiego przychodu wydaje się być wątpliwe w świetle faktu, że od początku 2020 roku z tytułu tych należności nie wpłynęły żadne realne środki. Ponadto, dłużnik zakłada, że w ramach układu wierzyciele, w zależności od kategorii uzyskają 50-55% należności głównej po umorzeniu należności ubocznych. Nominalna kwota wszystkich zobowiązań dłużnika to (...) złotych. Oznacza to, że w ramach prowadzonego postępowania dłużnik winien uzyskać kwotę nie mniejszą niż (...) złotych (50%) celem spłaty wierzycieli. Spłata wierzytelności zgodnie z propozycjami układowymi miałaby nastąpić do dnia 23 grudnia 2023 roku. Oznacza to, że działalność dłużnika będzie się wiązać z kosztami nie niższymi niż (...) złotych (ok. (...) złotych/rok). To z kolei w ocenie sądu rejonowego, oznacza to, że układ byłby możliwy do wykonania, jedynie gdyby udało się dłużnikowi uzyskać kwotę zgodną z przedstawioną wyceną należności. Nie przedstawiono jednak żadnych okoliczności, mogących wskazywać, że taki scenariusz jest realny. Wymagalne wierzytelności od 2017/2018, które nie generują żadnych realnych przychodów należy wycenić jako 0 złotych. Oznacza to, że dłużnik nie żadnego majątku i nie posiada możliwości wygenerowania przychodu, nie mówiąc już o nierealności wykonania jakiegokolwiek układu, zwłaszcza, że propozycje układowe zakładają jednorazowe płatności na poziomie 75% wierzytelności objętych układem w terminie 3 miesięcy od prawomocnego zatwierdzenia układu (czyli zapłaty w tym terminie kwoty nie mniej niż (...) złotych).

Brak uprawdopodobnienia realności zakładanych działań i prognozowanych ich wyników, powoduje, iż brak jest podstaw do otwarcia przyspieszonego postępowania układowego z uwagi na brak realności wykonania jakiegokolwiek układu.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie wniósł dłużnik zaskarżając je **w całości i zarzucając mu:**

1. Naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 8 ust. 1 pr. restr. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie wskutek przyjęcia, że dla rozstrzygnięcia wniosku o otwarcie uproszczonego postępowania restrukturyzacyjnego w świetle art. 8 ust. 1 pr. restr. znaczenie mają takie okoliczności, jak:

a) realność zakładanych przez dłużnika działań restrukturyzacyjnych oraz prognozowanych ich wyników, a także

b) realność wykonania układu przez dłużnika oraz

c) porównanie stopnia zaspokojenia wierzycieli w alternatywnym postępowaniu upadłościowym względem wnioskowanego postępowania restrukturyzacyjnego,

podczas gdy na etapie orzekania w przedmiocie otwarcia przyspieszonego postępowania układowego wskazane wyżej okoliczności nie podlegają badaniu (przez co sąd pierwszej instancji nie powinien uzależniać otwarcia przyspieszonego postępowania układowego od ich zaistnienia), a stwierdzenie wystąpienia negatywnej przesłanki pokrzywdzenia wierzycieli z art. 8 ust. 1 pr. restr. nie jest w żaden sposób powiązane ani z oceną efektywności zakładanych przez dłużnika środków naprawczych, ani z oceną zdolności dłużnika do wykonania układu.

2. Naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 3 ust. 1 pr. restr. poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji niezastosowanie, albowiem sąd pierwszej instancji wadliwie przyjął, że w przypadku zamiaru zawarcia tzw. układu likwidacyjnego, cele postępowania restrukturyzacyjnego nie są wyznaczane wskazaną w art. 3 ust. 1 pr. restr. przesłanką uniknięcia upadłości dłużnika, a sam wniosek restrukturyzacyjny powinien podlegać ocenie pod kątem weryfikacji czy zawarcie układu i prowadzone postępowanie zapewnią wyższy stopień zaspokojenia wierzycieli niż prowadzenie postępowania upadłościowego oraz czy istnieje realna szansa na zawarcie i wykonanie układu, podczas gdy w postępowaniu restrukturyzacyjnym:

a) bez względu na charakter przewidywanego układu rzeczywisty prymat należy zawsze przyznać interesowi dłużnika, rozumianemu jako uniknięcie ogłoszenia upadłości i w świetle tego nadrzędnego celu postępowania restrukturyzacyjnego należy dokonywać oceny zasadności wniosku o jego otwarcie,

b) nadrzędnym celem każdego postępowania restrukturyzacyjnego pozostaje samo zapewnienie dłużnikowi możliwości zawarcia z wierzycielami układu, zatem prognoza stopnia zaspokojenia wierzycieli lub szansa na wykonanie układu, nie mogą stanowić przesłanki odmowy otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, tym bardziej w sytuacji, gdy decyzję w przedmiocie głosowania za układem podejmują sami wierzyciele w toku postępowania restrukturyzacyjnego, zaś możliwość wykonania układu stanowi element oceny sądu dokonywanej na dalszym etapie postępowania w ramach orzekania w przedmiocie zatwierdzenia układu, który został przyjęty na zgromadzeniu wierzycieli.

3. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 9 w zw. z art. 227 ust 1 pkt 2 w zw. z art. 8 ust. 1 pr. restr. poprzez ich nieprawidłową wykładnię sprowadzającą się do uznania przez sąd pierwszej instancji, że na podstawie treści wstępnego planu restrukturyzacyjnego oraz przedstawionych propozycji układowych sąd rozpoznający wniosek może definitywnie przesądzić, czy wykonanie układu przez dłużnika jest realne, podczas gdy wstępny plan restrukturyzacyjny stanowiący element wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego z uwagi na jego daleko idącą ogólnikowość uniemożliwia przesądzenie, czy w toku postępowania uda się przyjąć, zatwierdzić, a następnie wykonać układ (przy czym należy podkreślić, że kwestie przyjęcia, zatwierdzenia i wykonania propozycji układowych i tak nie powinny podlegać badaniu na etapie rozpatrywania wniosku o otwarcie przyspieszonego

postępowania układowego), zaś pierwotne propozycje układowe mogą w toku postępowania restrukturyzacyjnego podlegać licznym modyfikacjom zarówno ze strony dłużnika, jak i jego wierzycieli.

4. Naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 232 ust. 1 w zw. z art. 8 ust. 1 pr. restr. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 209 pr. restr. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów dokonaną na podstawie zebranego w sprawie materiału (w szczególności wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego, propozycji układowych, wstępnego planu restrukturyzacyjnego oraz dokumentów finansowych dołączonych do wniosku), na kanwie, której to oceny sąd pierwszej instancji dokonał błędnych ustaleń faktycznych w sprawie, polegających na przyjęciu przez sąd pierwszej instancji, że:

- a) dłużnik jest podmiotem niewypłacalnym, podczas gdy znajduje się on w stanie zagrożenia niewypłacalnością;
- b) złożony przez dłużnika wniosek restrukturyzacyjny zakłada zawarcie układu **stricte** likwidacyjnego, podczas gdy założenia wstępnego planu restrukturyzacyjnego nie wykluczały wprost możliwości dalszego prowadzenia działalności przez dłużnika i osiągania z tego tytułu przychodów;
- c) nie zostały podjęte jakiegokolwiek działania windykacyjne wobec przysługujących dłużnikowi należności, podczas gdy:
 - przeciwko spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. zostało wszczęte postępowanie egzekucyjne, którego skuteczność z uwagi na istniejące zabezpieczenie hipoteczne jest wysoce prawdopodobne (dot. kwoty (...) zł (należność główna) wraz z odsetkami);
 - drugi z dłużników tj. (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. zobowiązał się względem dłużnika do spłaty zadłużenia (dot. kwoty (...) zł wraz z odsetkami);
- d) wymagalne wierzytelności przysługujące dłużnikowi względem osób trzecich nie mają żadnej wartości, podczas gdy ich szacunkowa wartość w pełni realna do odzyskania wynosi ponad(...) zł;
- e) dłużnik nie posiada możliwości wygenerowania żadnego przychodu celem wykonania układu, podczas gdy istnieją realne szanse na odzyskanie niemal wszystkich przysługujących dłużnikowi należności, przede wszystkich tych opisanych pod lit. c) powyżej;
- f) zakładane przez dłużnika działania restrukturyzacyjne i prognozowane ich wyniki są nierealne, podczas gdy już z samych okoliczności wskazanych w pkt c) powyżej wynika realna możliwość uzyskania środków wystarczających na pokrycie co najmniej 80 % wartości zakładanych propozycji układowych;
- g) brak jest szans na wykonanie przez dłużnika jakiegokolwiek układu, podczas gdy już sam fakt wysokiego prawdopodobieństwa nieodległego w czasie uzyskania przez dłużnika znacznych środków finansowych, które mogłyby zostać przeznaczone na spłatę wierzycieli w ramach planowanej restrukturyzacji, zawarcie i wykonanie układu w ramach zainicjowanego przez dłużnika postępowania, pozostaje jak najbardziej realne i możliwe do wykonania.

Mając na uwadze wyżej podniesione zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Nadto dłużnik wskazując, iż potrzeba złożenia przez dłużnika wniosków dowodowych powstała dopiero na obecnym etapie niniejszego postępowania, celem odniesienia się do argumentacji sądu pierwszej instancji zawartej w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z dokumentów w postaci:

- a) wniosku o wszczęcie egzekucji wobec dłużnika (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. z dnia 2 listopada 2021 roku w zakresie kwoty (...) zł (należność główna) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w zapłacie;
- b) odpisu księgi wieczystej nr (...), powyższe na wykazanie faktu wszczęcia przez dłużnika postępowania egzekucyjnego przeciwko spółce (...) sp. z o.o. z siedzibą w K., wysokości dochodzonych należności, dysponowania

przez dłużnika zabezpieczeniem w postaci hipoteki do kwoty (...) mln zł z pierwszeństwem zaspokojenia przed pozostałymi wierzycielami hipotecznymi.

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

W szczególności uprawionym okazało się postawienie zarzutu naruszenia art. 8 ust. 1 pr. rest., który stanowi, że sąd odmawia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli skutkiem tego postępowania byłoby pokrzywdzenie wierzycieli.

Pojęcie pokrzywdzenia wierzycieli stanowi klasyczną klauzulę generalną, którą rzeczywistą treścią wypełnia sąd podejmując decyzję w przedmiocie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego. W literaturze dostrzeżono m.in., że pokrzywdzenie wierzycieli zachodzi wówczas, gdy nie ma szans na osiągnięcie celu postępowania. Badając zatem zasadność wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego nie można pomijać celu tego postępowania wskazanego w treści art. 3 pr. rest. Zgodnie z tym przepisem celem tym jest uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika przez umożliwienie mu restrukturyzacji w drodze zawarcia układu z wierzycielami, a w przypadku postępowania sanacyjnego - również przeprowadzenie działań sanacyjnych, przy zabezpieczeniu słusznych praw wierzycieli. Skorelowane z powyższym jest zapatrywanie, iż odmowa otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego może być uzasadniona tym, że brak jest realnych szans na przeprowadzenie skutecznej restrukturyzacji. Zasadniczo będzie tu chodziło o okoliczności dotyczące samego dłużnika (nikły majątek), ale konieczne do uwzględnienia są także wpływy zewnętrzne, a zwłaszcza aktualna koniunktura na rynku właściwym (zob. A.J. Witosz, Komentarz do art. 8 ustawy Prawo restrukturyzacyjne, system Lex).

Pokrzywdzenie wierzycieli ma miejsce zawsze wówczas, gdy otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego jest oczywiście mniej korzystne dla wierzycieli niż jego brak, przy czym należy mieć na uwadze okoliczność, że ostateczną decyzję podejmują wierzyciele, dla których to postępowanie ma zostać przeprowadzone. To wierzyciele są interesariuszami postępowania restrukturyzacyjnego i ta grupa głośuje w przedmiocie przyjęcia układu nad złożonymi propozycjami układowymi. Nie ma podstaw do odmowy otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, jeżeli sąd uznaje, że proponowany układ jest dla wierzycieli krzywdzący, bowiem o ostatecznym kształcie układu decydują sami wierzyciele oddając głos za lub przeciw w trakcie zgromadzenia wierzycieli. Każde postępowanie restrukturyzacyjne z istoty rzeczy zakłada pogorszenie, przynajmniej czasowe, sytuacji wierzycieli, ale należy ocenić tę przesłankę w szerszej perspektywie czasowej i w kontekście alternatywnych sposobów zaspokojenia wierzycieli, przy czym winno to dotyczące wszystkich wierzycieli a nie pojedynczych.

W literaturze wskazuje się, że pokrzywdzenie wierzycieli można przyjąć wtedy, gdy działania dłużnika, sposób zarządzania przez niego przedsiębiorstwem, prowadzenia negocjacji z wierzycielami wskazują, że celem dłużnika jest uniemożliwienie wierzycielom prowadzenia skutecznej egzekucji albo przegłosowanie układu przez wierzycieli zawierających z dłużnikiem pozorne umowy (A. Hrycaj, Pokrzywdzenie wierzycieli jako przesłanka odmowy otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego, DR 2016, nr 1, s. 86; S. Gurgul, Prawo upadłościowe. Prawo restrukturyzacyjne. Komentarz, Legalis 2016). Pokrzywdzenie wierzycieli zachodzi także, gdy prowadzenie postępowania mogłoby spowodować zmniejszenie wartości majątku dłużnika lub mogłoby uniemożliwić wierzycielom zaspokojenie się z określonych składników majątku dłużnika wskutek "utwardzenia" czynności bezskutecznych. Podobnie z pokrzywdzeniem wierzycieli możemy mieć do czynienia w sytuacji składania pozornego wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego a zatem w sytuacji braku niewypłacalność lub zagrożenia niewypłacalnością albo składania wniosku celem manipulowania poziomem zobowiązań spornych, tak by umożliwić skorzystanie z kolejnych postępowań restrukturyzacyjnych. Z takim sytuacjami nie mamy do czynienia w niniejszym stanie faktycznym, bowiem analiza wniosku prowadzi do konkluzji, że dłużnik nie składa fasadowego wniosku o otwarcie przyspieszonego postępowania układowego.

W ocenie sądu okręgowego, w niniejszym stanie faktycznym przesłanka pokrzywdzenia wierzycieli nie zachodzi.

W tym miejscu wskazać należy, że faktycznie dłużnik nie ma żadnego majątku rzeczowego zaś w propozycjach układowych przewidział zaspokojenie wierzycieli z windykacji posiadanych należności. Nie jest jednak tak, że okoliczności ta sama w sobie stanowi podstawę do uznania, że układ jest mało realny i w konsekwencji jego otwarcie prowadzi do pokrzywdzenia wierzycieli. Należy mieć bowiem na uwadze, że postępowanie to jest prowadzone także w interesie wierzycieli i ich stanowisko winno mieć decydujące znaczenie zaś wyłącznie ewidentne pokrzywdzenie wierzycieli może zamykać dłużkowi drogę do restrukturyzacji. Oddalenie wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego w oparciu o przesłankę z art. 8 ust. pr. rest. jest dopuszczalne, tylko gdy pokrzywdzenie wierzycieli w razie otwarcia restrukturyzacji byłoby pewne i oczywiste. Z taką sytuacji nie mamy do czynienia w niniejszym stanie faktycznym.

Reasumując te rozważania wskazać należy za skarżącym, że badając przesłankę pokrzywdzenia wierzycieli należy dokonywać wykładni art. 8 ust. 1 pr. rest. tak, aby w nieuzasadniony sposób nie zamykać dłużnikowi możliwości skorzystania z restrukturyzacji.

W tym zakresie zgodzić się można z twierdzeniem dłużnika, że wystąpienie negatywnej przesłanki pokrzywdzenia wierzycieli z art. 8 ust. 1 pr. restr. nie jest w żaden sposób powiązane ani z oceną efektywności zakładanych przez dłużnika środków naprawczych, ani z oceną zdolności dłużnika do wykonania układu. Badając potencjalne „pokrzywdzenie wierzycieli” nie należy odwoływać się do spodziewanego stopnia zaspokojenia w ramach wykonania układu. Warto podkreślić, że pokrzywdzenie wierzycieli ma być skutkiem postępowania, a nie skutkiem układu. Na etapie rozpoznawania wniosku o otwarcie postępowania, sąd nie powinien analizować złożonych propozycji układowych, chociażby dlatego, że mogą one ulec modyfikacji i zarówno plan restrukturyzacyjny jak i propozycje układowe mają charakter wstępnych. Propozycje układowe niekorzystne dla wierzycieli mogą być co najwyżej podstawą odmowy zatwierdzenia układu, a i to nie w każdym przypadku ale jedynie wówczas gdy warunki układu są rażąco krzywdzące dla wierzycieli, którzy głosowali przeciwko układowi i zgłosili zastrzeżenia (art. 165 ust. 2 pr. rest.). Ustawodawca bowiem posługuje się w ustawie zarówno pojęciem „postępowanie restrukturyzacyjne” jak i pojęciem „postępowanie o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego”. Dlatego pokrzywdzenie wierzycieli wskazane w art. 8 ust.1 pr. rest. ma być skutkiem postępowania a nie skutkiem samego układu.

Podobnie przesłanką otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego nie jest posiadania zabezpieczenia majątkowego dla wykonania układu, bowiem postępowanie restrukturyzacyjne może być otwarte względem dłużnika nieposiadającego jakiegokolwiek majątku.

Reasumując ten wątek, ocena spodziewanej efektywności wstępnego planu restrukturyzacyjnego, wstępnych propozycji układowych oraz możliwości zawarcia na ich podstawie, a następnie zatwierdzenia i wykonania układu nie wchodzi w zakres kognicji sądu w toku rozpoznania wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, w tym w kontekście negatywnej przesłanki otwarcia postępowania wymienionej w art. 8 ust.1 pr. rest.

Z uwagi na powyższe uprawionym było zarzucenie sądowi rejonowemu naruszenia art. 9 w zw. z art. 227 ust 1 pkt 2 w zw. z art. 8 ust. 1 pr. rest.

Niemniej jednak nie można przyjąć na chwilę obecną, że nie ma żadnych szans na realizację układu, w szczególności nie sposób przyjąć za sądem rejonowym, że dłużnik nie podjął działań windykacyjnych zaś wartość majątku dłużnika jest zerowa.

W pierwszej kolejności należy zgodzić się ze skarżącym, że ewentualny brak podejmowania działań windykacyjnych nie ma żadnego wpływu na nominalną wartość należność, które są na kwotę(...) złotych i bezwzględnie stanowią majątek dłużnika.

Po drugie, dłużnik dokonał przeszacowania możliwych do odzyskania należności z kwoty nominalnej wynoszącej (...) złotych do poziomu kwotę(...) złotych, co świadczy o realności zamierzeń.

Po trzecie, największa należność dłużnika przysługująca mu od (...) Sp. z o. o. z siedzibą w K. na kwotę (...) złotych jest zabezpieczona rzeczowo poprzez wpis hipoteki do księgi wieczystej nr (...) do kwoty (...) mln zł z pierwszeństwem zaspokojenia przed pozostałymi wierzycielami hipotecznymi, przy czym szacunkowa wartość tej nieruchomości to około (...) mln złotych.

Po czwarte, i to w zakresie podjętych przez dłużnika działań windykacyjnych, dłużnik w dniu 2 listopada 2021 roku złożył wniosek o wszczęcie egzekucji wobec (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. w zakresie kwoty (...) zł. Odnośnie zaś innych działań zmierzających do odzyskania należności przysługujących dłużnikowi, to należy wskazać na powołane przez dłużnika w zażaleniu porozumienie z (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. zawarte w dniu 4 listopada 2021 roku. Stosownie do twierdzeń dłużnika, zapisy tego porozumienia przewidują spłatę całości zadłużenia wynoszącej (...) zł z odsetkami, przy czym 40% zadłużenia miało zostać uregulowane do 31 grudnia 2021 roku zaś pozostała kwota do końca marca 2022 roku.

Nadto wydaje się już przesądzone zarówno w doktrynie jak i orzecznictwie sądów powszechnych, że pokrzywdzenie wierzycieli w rozumieniu art. 8 ust. 1 pr. rest. to nie jest stan niższego zaspokojenia w porównaniu do zaspokojenia uzyskanego w upadłości (tak A. Hrycaj, Pokrzywdzenie wierzycieli, s. 84–86; P. Filipiak, w: P. Filipiak, A. Hrycaj (red.), Prawo, 2017, art. 8, pkt 5).

Niemniej jednak wskazać można, że de facto na obecnym etapie wierzyciele mają wybór albo otrzymać około połowy wierzytelność w stosunkowo krótkim czasie albo zdecydować się na długotrwałe i niepewnie dochodzenie należności do dłużnika, którego jedynym majątkiem są należności. Choć oczywistym jest jak już wskazano wyżej, że nie można porównywać stopnia zaspokojenia wierzycieli w postępowaniu restrukturyzacyjnym wprost do postępowania upadłościowego, to z dużą dozą prawdopodobieństwa wskazać można, że ewentualne postępowanie upadłościowe nie zostanie otwarte z uwagi na brak majątku płynnego. Reasumując, jednym realnym sposobem zaspokojenia wierzycieli jest doprowadzenie do zawarcia układu.

Celem bowiem postępowania restrukturyzacyjnego jest uniknięcie ogłoszenia upadłości, co wynika wprost z art.3 pr. rest. Ustawa, definiując jako cel postępowania restrukturyzacyjnego uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika, wyraźnie wskazuje, że zawarcie układu jest w ocenie ustawodawcy znacznie korzystniejszym rozwiązaniem problemów dłużnika niż jego zlikwidowanie w drodze procedur upadłościowych. Tym samym procedury restrukturyzacyjne i zawarcie w ich wyniku układu uzyskują jednoznaczny prymat nad zaspokojeniem wierzycieli w wyniku likwidacji przedsiębiorstwa dłużnika. Nie można jednak tego celu rozumieć jako zakazu przeprowadzania postępowań zmierzających do zawarcia układu likwidacyjnego – wprost dopuszczonego przepisami ustawy. W takim bowiem wypadku korzyścią odnoszoną przez wierzycieli nadal jest uniknięcie upadłości, jako generującej z zasady znacząco mniejsze zaspokojenie wierzycieli. O ile bowiem kontrahenci syndyka zawsze oczekują obniżenia ceny do poziomu wartości likwidacyjnej, o tyle dłużnik w restrukturyzacji ma znacznie większe szanse na doprowadzenie do transakcji na warunkach zbliżonych do rynkowych (por. P. Zimmerman, Prawo upadłościowe, Prawo restrukturyzacyjne , Komentarz, wydanie 7, Warszawa 2002r. Legalis) Przyjmując nawet, co na obecnym etapie nie jest przesądzone, że układ proponowany przez dłużnika ma charakter likwidacyjny, to nadal celem jego jest umożliwienie dłużnikowi podjęcia wszelkich działań zmierzających do uniknięcia upadłości.

W konsekwencji zasadnie podniesiono w zażaleniu, że niezasadnym było pominięcie przez sąd pierwszej instancji badania wniosku dłużnika z perspektywy uniknięcia ogłoszenia upadłości a dokonanie tego wyłącznie w oparciu o kryterium pokrzywdzenia wierzycieli. Tym samym zarzut naruszenia art. 3 ust.1 pr. rest. okazał się zasadny.

Z przedstawionych wyżej względów sąd okręgowy nie podzielił stanowiska sądu pierwszej instancji co do tego, że otwarcie przyspieszonego postępowania układowego będzie prowadziło do pokrzywdzenia wierzycieli. Przedwcześnie sąd rejonowy zatem stwierdził, że zachodziła negatywna przesłanka otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego opisana w art. 8 ust. 1 pr.rest. Dlatego działając na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 209 pr. rest. sąd okręgowy uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Ponownie rozpoznając sprawę sąd rejonowy zbada czy w kontekście podjętych przez dłużnika działań, zachodzi negatywna przesłanka otwarcia przyspieszonego postępowania układowego w postaci pokrzywdzenia wierzycieli. Dla ustalenia powyższego, sąd rejonowy w pierwszej kolejności w szczególności ustali czy dłużnik otrzymał a jeśli tak jakie sumy od (...) spółki z o.o. oraz na jakim etapie jest windykacja należność od (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. i ponownie dokona analizy przesłanek negatywnej i pozytywnej otwarcia przyspieszonego postępowania układowego.

Rozważając możliwość osiągnięcia celu postępowania restrukturyzacyjnego sąd rejonowy weźmie pod uwagę, że celem tym stosownie do treści art. 3 ust. 1 pr. rest. jest przede wszystkim uniknięcie ogłoszenia upadłości dłużnika. Podkreślenia bowiem wymaga, że zarówno przesłanki pozytywne, jak i negatywne prowadzenia postępowania restrukturyzacyjnego winny być interpretowane w świetle nadrzędnego celu postępowania restrukturyzacyjnego, jakim jest uniknięcie upadłości dłużnika.

Wobec powyższego sąd okręgowy, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 209 pr.rest. postanowił jak w sentencji.

Andrzej Sobieszczański Magdalena Nałęcz Bolesław W.